

N:o 177.

Af herr **P. Norberg**, om tullfrihet för spannmål och fläsk, som till riket införas öfver Funäsdalen.

Att införandet af tull å spannmål har, som väl bekant är, icke blifvit framkallad af statens finansiella behof, utan uteslutande för att dermed upphjelpa jordbruket — alldeles såsom det vid dessa tullars införande år 1888 så allmänt uttalades från ett visst håll, att om man finge denna tullsats och dermed följande stegring i pris, så vore detta allt hvad jordbruket behöfde.

Det ringa antal af vårt lands jordbrukare, hvilket framför flertalet sådane intar den lyckliga ställningen, att kunna producera spannmål till afsalu, hafva onekligen också genom den härigenom framkallade prisstegringen å spannmål tillskyndats fördelar, vida större än de sjelfve kunnat på förhand beräkna.

Men huru vida dessa fördelar äfven kommit sjelfva jordbruket till godo, vill jag lemna derhän; dock lära meningarne derom vara delade. Men härmed huru som helst, säkert är i alla fall att dessa skyddstullar icke gifvit det ringaste stöd för dem, som mest varit i behof af sådant; ty för den mindre jordbrukaren i allmänhet och i synnerhet för jordbrukaren inom de icke sädesproducerande orterna, men synnerligast inom de orter, hvarest befolkningen under alla förhållanden måste hemta all sin brödföda från utlandet, är och förblir detta skyddssystem ingenting annat än en direkt skattebörd, fast mindre grundad på billighet och rättvisa, emedan den, som minst förmår, får mest betala, eller med

andra ord, det är en beskattning verkande progressivt nedåt. Derföre hafva ock protester höjts öfver allt i landet emot dessa skyddstullar, och icke minst inom Herjeådalen, rikets onekligen fattigaste och mest vanlottade landskap.

Inom Herjeådalens nedersta del odlas visserligen något säd, men icke heller der till fyllest för eget behof, icke ens under goda år, men deremot hafva frostnätterna fördrifvit all sädesodling från dess öfra eller vestra del, hvarest befolkningen för sin utkomst är hänvisad till sina, ofta flera mil från bostaden belägna starrmyrar samt den lilla qvantitet potatis, som den under goda år lyckas uppdraga uti bergsskrefvor och andra för plogen otillgängliga ställen, hvarest något skydd för dessas plantering kan finnas mot nattfrost och fjellstormar. Att fläsk, som i synnerhet för skogsarbetaren också utgör en daglig förbrukningsartikel, heller icke kan med fördel produceras inom dessa orter, faller af sig sjelft, der såväl den jordbrukande som icke jordbrukande befolkningen måste köpa hela sitt behof af spannmål från andra orter.

Från Funäsdalen till jernvägsstationen i Ljusdal har man 26,5 mil — från min bostad 28 mil — men till Rörås endast 7 mil. Här af inses lätt, att denna Orts befolkning i brist på kommunikationer är hänvisad till utlandet efter sin brödföda, huru rika skördarne i rikets sädesproducerande landskap än må utfalla. Då befolkningen i Herjeådalen och företrädesvis i dess vestra del alltså under alla förhållanden har att köpa hela sitt behof af brödföda från utlandet att hemtas öfver Rörås och hvarifrån den har att forsla densamma efter landsväg först öfver öppet fjäll i 7 mil fram till Funäsdalens gränsetull, samt vidare, sedan i lag stadgad tullafgift der blifvit erlagd, i 5, 6 à 8 mil och derutöfver, oftast på obanade vägar, fram till hemmet, måste ju en hvar med lätthet finna, att denna Orts befolkning, äfven med befrielse från tull å sin brödföda, har att utstå en ojemförligt svårare kamp för sin tillvaro än andra orters.

För en ort således, der hemforslingen af den inköpta brödfödan mången gång blir lika dyr med hvad den kostat i inköp, kan ju spannmålstullen icke blifva annat än en mycket tryckande börda, och bör derför afskaffas, hvilket också utan nämnvärd saknad för staten lätt kan ske genom att medgifva det spannmål, äfvensom fläsk, finge införas tullfritt öfver Funäsdalen.

Då de lokala förhållandena äro sådana, att de varor, som till riket införas öfver Funäsdalen, under inga omständigheter kunna hemtas från andra ställen än Rörås eller öfver Rörås, och afståndet derifrån till

Ljusdal, Sveriges närmaste jernvägsstation, är 34 mil, eller till gränsen mot Helsingland omkring 28 mil, är det väl en ren omöjlighet att, om den härigenom föreslagna tullfriheten blefve beviljad, samma frihet skulle på något sätt kunna blifva missbrukad eller blifva tillgodogjord för annat ändamål än det, hvartill den är afsedd, nemligen att i någon, om än ringa mån bereda en af behofvet högeligen påkallad lättnad i existensvilkoren för Herjeådalens i alla afseenden mycket vanlottade och mest fattiga befolkning. Och vågar jag för den skull föreslå,

att Riksdagen ville besluta, att spanmål, malen och omalen, alla slag, samt fläsk, andra slag, må få tullfritt till riket införas öfver Funäsdalen.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 28 januari 1893.

P. Norberg.